

ITČITAJTI

{školski list}

#5 | 2014.

Turnir u šahu na ITHS-u

str. 7

Zimska škola informatike

UVODNA REČ

Cenjeni čitaoci,

Kao što ste verovatno i navikli, a u skladu sa očekivanjima koja se pred iskustvo redakcijskog tima našeg časopisa postavlja, i u ovom broju predstavljamo vam probrane i mudre misli učenika ITHS- a, njihova pronicljiva zapažanja i zaključke vazane za najrazličitije školske i vanškolske teme i dešavanja.

U prvom planu dati su sadržaji koji se ne vezuju za školu neposredno, ali koji doprinose ostvarivanju školskog programa i njenih ciljeva i koji su zato nephodni za celokupan razvoj svakog pojedinca.

Čitate o vannastavnim obrazovnim aktivnostima naših učenika i nastavnika, o zanimljivostima iz oblasti sporta, nauke, književnosti i filma, a u ovom broju razgovarali smo i o inovacijama u nastavi sa Irinim Damnjanović, profesorkom biologije.

Nadamo se da ćete uživati u sadržajima koje smo za vas pripremili!

Srdačno,
Vaša redakcija

SADRŽAJ		
	Uvodna reč	2
Vesti iz škole	Festival nauke	3
	Učenici ITHS-a na predstavi „Gospođa ministarka“	4
	Zimska škola Informatike	5
	Šahovski turnir u ITHS-u	7
Intervju	Razgovor sa profesorkom Irinom Damnjanović	9
Knjige	Preporuka za knjigu „Trainspotting“	11
	Preporuka za knjigu „Životinjska farma“	12
Filmovi	Preporuka za film „Gravity“	13
Pitaj psihologa	Fokusirajte se na svoje jake strane	14
Kultura	Galerija Narodnog muzeja	15
	Moral u Srbiji u 21. veku	16
Sport	MMA (Mix Martial Arts)	19
	Plivanje	20
	Ragbi	21
Zanimljivosti	Tamna energija	22

Članovi redakcije:

Emilija Pešić, Nikola Kuzmanović, Vanja Janković, Nikola Vukelić, Andrija Erjavec, Nikola Vukojičić, Rastko Vuković.

Urednički tim:

Urednik: prof. Aleksandra Prokopijević, prof. Milica Lazović

Tehnički urednik: prof. Ivan Mandić

List izdaje Srednja škola za informacione tehnologije – ITHS, Beograd, jun 2014.

VESTI IZ ŠKOLE

Festival nauke

Od 5. do 8. decembra 2013. godine održan je sedmi Festival nauke koji je za četiri dana posetilo 31.000 ljudi, a među posetiocima bili su i učenici prvog razreda Srednje škole za informacione tehnologije ITHS. Manifestacija je bila podeljena na celine i organizovana na četiri lokacije: robna kuća „Kluz“, galerija narodne banke Srbije, bivši „Eurosalon“ i SKC.

Festival predstavlja spoj interaktivnih postavki, igraonica, naučnih debata i predstavlja sveobuhvatni naučni spektakl. Od postavki podeljenih po spratovima i po oblastima na hemiju, fiziku i biologiju, najveći utisak na učenike ITHS-a ostavili su „super heroji“ današnjice, odnosno tinejdžeri iz cele Srbije koji se bave naukom i koji su svoje eksperimente demonstrirali na festivalu. Njihov angažman doprineo je utisku da je nauka deo života svakog od nas.

Emilija Pešić I/1

**FESTIVAL
NAUKE**

5-8.12.2013.

VESTI IZ ŠKOLE

Učenici ITHS-a na predstavi „Gospođa ministarka“

Upetak, 14. februara, učenici ITHS-a gledali su u Narodnom pozorištu legendarnu predstavu „Gospođa ministarka“, u režiji Jagoša Markovića. U pitanju je komedija za sva vremena i sve generacije, koju je napisao Branislav Nušić.

Drama je u isto vreme i komična i tragična, a pažljivo odabran glumačka ekipa nasmejala nas je do suza. Oni plastično dočaravaju ludilo koje je zahvatilo grupu ljudi na vlasti, čija je potraba da izđu iz sivila i bede neutoljiva, dok je istovremeno njihova želja da ni od koga i ni od čega postanu neko i nešto ogromna.

Prvi svetski rat sprečio je Nušića da završi drugi čin „Gospođe ministarke“, a originalni rukopis je izgubljen. Premijera prvog dela drame održana je 25. maja 1929. i predstava je zabeležila ogroman uspeh. Za trinaest sezona odigrana je neverovatnih 200 puta.

Nikola Kuzmanović I/1

Zimska škola informatike

Srednja škola za informacione tehnologije ITHS i dve najuspešnije IT kompanije u našoj zemlji - LINK group i Com Trade, udruženim snagama organizovale su tradicionalnu besplatnu zimsku školu informatike, u periodu od 13.1 do 17.1.2014.

U želji da svim učenicima 8. razreda osnovne škole koji postižu zapaženije rezultate u učenju i radu, a koji su nadareni za informatiku omogućimo sticanje stručnog i kvalitetnog znanja organizovali smo Zimsku školu informatike pod nazivom „Prvi koraci ka web programiranju“ - objasnio je Nikola Dragović, profesor Programiranja i Računarstva i informatike u Srednjoj školi za informacione tehnologije.

Za pet dana do novih IT veština

Učenici su proveli pet dana u moderno opremljenom prostoru, u društvu profesora Visoke i Srednje škole za IT, a u okviru Zimske škole organizovan je i obilazak i upoznavanje ComTrade-a, regionalno najuspešnije IT kompanije.

Tokom Zimske škole imali smo priliku da potpuno besplatno steknemo nove veštine, učili smo od profesionalaca iz oblasti informacionih tehnologija, a zatim smo ta znanja praktično primenjivali. Učešće u ovom programu bila je i jedinstvena prilika da vidimo kako izgleda jedna savremena srednja škola u kojoj se uči na zanimljiv način i gde se pomoću igrica i računara lako savladavaju i najteži predmeti - složili su se polaznici.

Zimska škola realizovana je specijalnom metodologijom, pri čemu su učesnici imali priliku da zavire u savremene alate i tehnologije koji se koriste prilikom web programiranja, razvoja web aplikacija, kao i web sajtova.

Oni koji su pohađali Zimsku školu stekli su pravo na specijalne stipendijske uslove upisa u ITHS.

Aleksa Milošević I/3

Šahovski turnir u ITHS-u

USrednjoj školi za informacione tehnologije ITHS 19. i 20. novembra održano je školsko šahovsko takmičenje u organizaciji šahovskog kluba GLIGA, čiji je cilj, između ostalog, formiranje ekipa za gradsko takmičenje.

Na takmičenju je učestvovalo 20 učenika, pri čemu je muški deo takmičarske ekipe naše škole bio u sledećem sastavu: Stefan Babović, Igor Radivojević, Vukan Žižić, Luka Kozoder, Nikola Knežević i Nikola Vukojičić, dok su ženski tim činile: Katarina Milovanović, Milena Blagojević i Vanja Janković.

Prvo mesto osvojio je Stefan Babović, drugo Igor Radivojević, dok je treće pripalo Vukanu Žižiću.

Čestitamo svim takmičarima i želimo im da i dalje postižu ovakve uspehe!

O ŠAHU

Šah je igra bogata simboličkim funkcijama, kako ih shvataju razvojna psihologija i pedagogija, sa visokim stepenom složenosti i veoma čvrstim pravilima.

Danas preko trideset država ima šah u školskim programima, dok je u Rusiji to slučaj već četrdeset godina. Još 1935. godine ministar prosvete Kraljevine Jugoslavije predložio je uvođenje šaha među fakultativne predmete u školama.

Zašto učenici ITHS-a igraju šah?

- Uz pomoć šaha vežbaju uspešno rešavanje problema;
- Šah doprinosi razvoju kognitivnih sposobnosti;
- Ova igra doprinosi razvoju samopoštovanja kroz samoostvarivanje i samopotvrđivanje;
- Jača individualnost, ali i timski duh.

Vanja Janković I/3

INTERVJU SA POZNATIMA

prof. Irina Damnjanović

Irina Damnjanović, nastavnica biologije koja već duže vreme uspešno koristi tehnologiju u nastavi, ističe da je oduvek volela da uči na drugačiji način, pa je tu „zarazu“ želela da prenese i na svoje učenike.

Njeni časovi razlikuju se po tome što ona redovno snima svoja predavanja i PowerPoint prezenetacije (koristeći Screencast-O-Matic), a zatim sa učenicima razgovora o predviđenoj temi. Dobra strana snimanja je ta što učenik može u svakom trenutku da pauzira ili vrati unazad video sadržaj, ako to želi ili mu je nešto promaklo. Ovakav metod nastave korišćenja modernih alata naziva se izokrenuta učionica (flipped classroom).

Pored profesure, Irina Damjanović bavila se i edukacijom nastavnika, a oprobala se i u izdavaštvu, naročito knjiga iz oblasti obrazovanja. U „Laboratoriji slavnih“ stigla je u nacionalno finale, a kao najdragocenije u tom iskustvu ističe ono što je tamo od kolega naučila.

V: Kako ste došli na ideju da koristite „izokrenutu učionicu“?

I: Kada sam bila mala, pitala sam se kako nastavnicima nije dosadno da stalno pričaju jedno te isto. Kroz igru sa decom shvatila sam da postoje i podsticajniji načini učenja, kao i da ljudi drugačije uče kada su deca i tinejdžeri, a drugačije kada odrastu.

V: Da li koristeći tehnologiju u nastavi uspevate da zainteresujete učenike za gradivo više nego što to čine drugi nastavnici svojim metodama?

I: Samo vi, učenici, možete da kažete: „Sa ovim nastavnikom nam je ovo bolje, a sa onim nešto drugo“. Nastojim da uvedem tehnologiju u nastavu što je više moguće, ali ne tehnologije radi, već da pomoći nje izvučem iz učenika ono što inače ne bi bilo moguće. Takođe, različitim učenicima često zadajem različite zadatke, a tehnika mi omogućava da istovremeno vodim računa o svim aktivnostima tokom časa. Dok učenici rade svoje zadatke, evidenciju, statistiku i dostignuća pratim pomoću programa.

Pri tom, ne zanemarujem ni neposredan kontakt sa učenicima. Kada vas pogledam u oči tokom razgovora, vidim šta vam je jasno, šta je interesatno, šta nije i na osnovu toga vam pomažem da razvijate svoje umne sposobnosti.

Stalno učim i menjam svoj način predavanja. Rado bih se sa svojim učenicima šetala po prirodi, ali, nažalost, to mogu samo sa svojom decom. Zato koristim simulacije, i u tome mi pomaže tehnologija.

V: Poznajete li druge nastavnike koji se služe istim ili sličnim metodama u nastavi?

I: U hemiji postoji izreka "Slično se u sličnom rastvara." Krećem se u grupi ljudi koji koriste IT u nastavi i sa njima diskutujem o poteškoćama na koje nailazimo. Zajedno rešavamo probleme, a sličan pogled na nastavu dodatno nas povezuje. U martu ove godine prisustvovala sam Microsoft Global Forumu kao Innovative Expert Educator, gde sam se sa kolegama usavršavala kroz igre, vežbe i timski rad.

V: Da li ste nekad sa učenicima osmisili projekat?

I: Pokušala sam da postavim manji projekat - da naučim „prvake“ timskom radu, zato što je to veoma važno. Na temu „Kancer“ svaki učenik u grupi trebalo je da kreira po nekoliko slajdova. Sledеći zadatak predstavljaо je izazov učenicima, jer bi svako izabralo temu, o kojoj je trebalo što više da nauči, a zatim da to i predstavi online alatkama. Trenutno pripremamo novi projekat vezan za reciklažu.

V: Koje alate za čuvanje informacija, komuniciranje, kreiranje projekata i simulacija najčešće koristite u nastavi?

I: U nastavi najčešće koristim ScreenCast-O-Matic, PowerPoint (Open), Edmodo, Google Drive, Sky Drive, Mindomo, kao i vebajtove sa simulacijama.

Sa Irinom Damnjanović razgovarao Vuk Višnjić I/2

Knjige po preporuci

KNJIGE PO PREPORUCI

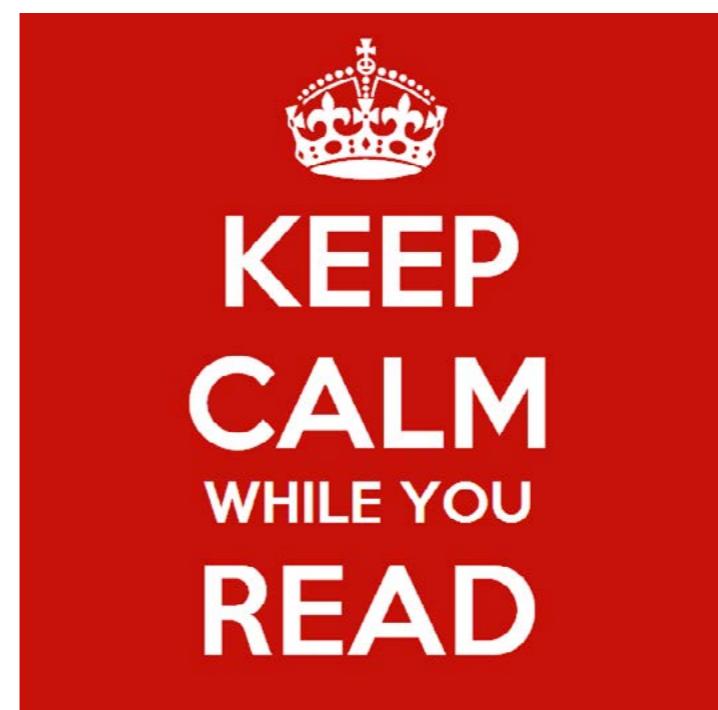
Preporuka za knjigu „Trainspotting“

Kada se pomene „Trainspotting“, najčešće se misli na popularni film iz 1996. ali iza većine uspešnih filmova stoji još bolja knjiga. Roman „Trainspotting“, napisan krajem XX veka, kombinuje više priovednih tehniki, dok dijalozi daju poseban pečat naraciji. Likovi su narkomani, bednici i ludaci, ali se kroz Velšovu veština priovedanja slojevito otkriva humani deo svakog od njih, tačnije svakog osim Begbija, pošto je on priča za sebe.

Način razmišljanja i izražavanja pojedinih likova i njihove akcije odišu autentičnošću, a ljudi poput njih moguće je videti svakodnevno, na ulici. Glasovi Velšovih junaka deluju uverljivo, dok su likovi i situacije ponekad surovo realni.

„Trainspotting“ je kolekcija ovlaš povezanih priča, koje zadiru u dušu čoveka XX veka, seciraju je i na očigled svih iznose njene najdublje ponore. Humor je mračan, smrt i beda tematizovani su gotovo na svakoj stranici knjige, a motivi koji pokreću radnju i postupke junaka su droga, bolest, nasilje, fudbal, novac i seks. Onaj ko prihvati priovednu stvarnost „Trainspotting-a“, u njemu će pronaći pričevit o životu na ivici do koje ljudi ponekad dođu, o strahovitom postojanju čije je jedino opravdanje i cilj trka za nepostojećim zadovoljstvom, za fatamorganama koje pre ili kasnije nestaju i iluzijama koje se, taman kad pojedinac pruži ruku i posegne za njima rasprše u milion zrna zlatne prašine koju možda nikada nije ni postojala. Stvarnost se na kraju otkriva u svoj svojoj nagosti, a pojedinac ostaje suočen sa jezivim posledicama.

Knjiga nije za svakog, ali ako joj pružite šansu, videćete da je mnogo više od priče o narkomanima.

Matija Burmazović III/2

Preporuka za knjigu „Životinjska farma“

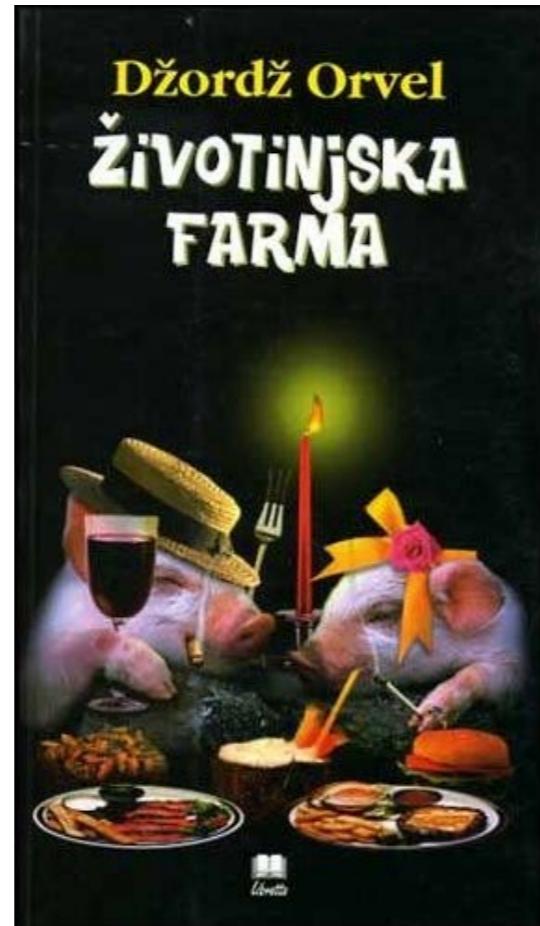
U svojoj knjizi „Životinjska farma“ pisac Džordž Orvel tematizuje ljudsku prirodu, koja se toliko izvitoperila da je postala štetna za svoju okolinu, kao i za samu sebe. Junaci njegove knjige su životinje, ali sve što oni govore i rade odnosi se na ljude. Na farmi gospodina Jonesa životinje su kivne na svog gospodara i nezadovoljne njegovim odnosom prema njima, sve dok se ne pobune i ne izbace ga sa farme.

Ne želeći da trpe neodgovornost ljudi, životinje su svoj život preuzele u svoje ruke, uvele pravila i radile po rasporedu, dok se na kraju i same nisu posvađale.

Nova vlast ubrzo poprima karakter stare i postupa kao oni koji su smenjeni, što ukazuje na to da „novi“ nisu ništa bolji od prethodnika. Posebno je to slučaj sa svinjama, koje su osilile i sebi uvrtele u glavu da su intelligentnije od ostalih. Pošto su bile najsličnije čoveku, na kraju su se sa njima sprijateljile, toliko da je bilo teško prepoznati ko je svinja, a ko čovek.

Knjiga ukazuje na naše mane i kroz priču o životinjama sugerije da treba da se promenimo i da se više brinemo o stvarima oko nas. Čovek ima najjači uticaj na prirodu trenutno na našoj planeti, ali je bahat i više se brine za novac i materijalno nego za svoju okolinu. Iako smatram da bi bilo sjajno da životinje mogu komunicirati sa čovekom kao u ovoj knjizi, nadam se da naša budućnost neće izgledati ovako kako ju je Orvel video, nego da ćemo se opametiti i više brinuti o svojoj okolini umesto što je uništavamo.

Andrija Erjavec I/1

FILMOVI PO PREPORUCI

Film „Gravitacija“

„Gravitacija“ je američko-britanska filmska drama sa elementima psihološkog trilera, koju je režirao Alfonso Kuaron, a čija je svetska premijera održana na Filmskom festivalu u Veneciji 2013. godine. Kuaron se u filmu potpisuje i kao scenarista, producent i montažer. Glavnu, a u poslednjih šezdeset minuta filma i jedinu ulogu igra najplaćenija glumica u 2012. Godini, Sandra Bulok, koja je izabrana nakon višemesecnog traganja za protagonistkinjom.

„Gravitacija“ je priča o austronautkinji Rajan Stoun čiji je brod pogodio ostatak asteroida i veoma ga oštetio. Iako joj je čerka pognula, zbog čega junakinja misli da nema razloga da se vrati na Zemlju, ona se očajnički bori da preživi. Šanse za to su izuzetno male budući da je jedino što joj je preostalo to da plovi svemirom u svom astronautskom odelu, dok joj ponestaje kiseonika.

Kako je film nastao?

Kuaron je napisao scenario za film zajedno sa svojim sinom, Honasom Kuaronom. Prvobitna namera bila je da se film snimi pod pokroviteljstvom studija Universal Pictures, gde je godinama imao status dela u nastajanju. Pošto se Warner Bros naglo zainteresovao za projekat, otkupio ga je i za njegovo snimanje izdvojio osamdeset miliona dolara. Sve scene filma konstruisane su u studiju, a prvobitna verzija nije snimljena 3D tehnikom, u kojoj se prikazuje u bioskopima, već je materijal kasnije konvertovan.

Mnogi su Kuaronu zamerili to što je za uloge u nekomercijalnom, gotovo avangardnom filmu, izabrao jednu od najvećih ženskih filmskih zvezda na svetu. Mnogi kritičari smatraju da je Sandru Bulok gotovo nemoguće zamisliti kao astronauta, u ozbiljnoj ulozi, lišenoj komike, a da je na njenom mestu trebalo da bude mlada i nepoznata, ili barem ne toliko popularna i angažovana glumica.

Dušan Kovačević I/2

PITAJ PSIHOLOGA

Fokusirajte se na svoje jake strane

Kad je naše samopouzdanje na niskom nivou, vidimo samo svoje slabosti. Ako pogrešimo, **K**to samo "dokazuje" da smo glupi i beskorisni. Čini se da smo po prirodi skloni da se omalovažavamo, umesto da se ohrabrujemo.

Možda su nas učili da ne smemo da se "hvališemo" ili "da se pravimo važni", da moramo biti skromni. Nivo našeg samopouzdanja nikad ne zavisi od toga šta misle drugi ljudi.

Samopouzdanje zavisi samo od toga šta mi mislimo o sebi. Prema tome, ako sami sebe omalovažavamo, upravo tako ćemo se i osećati – nevažnima.

Moramo da se ohrabrujemo i da se izvučemo iz toga. To ne znači hvalisati se i praviti se važan, već biti tiho siguran u sebe. Svi imamo slabosti, ali možemo da se promenimo ako se osećamo motivisano i energično. Negativnost razvija depresiju i nizak nivo energije.

Pozitivnost donosi interes, motivaciju i moć stvaranja promena. Zaboravite na lažnu skromnost. Okrenite se svojim jakim stranama. U čemu ste dobri? To mogu biti velike ili male stvari, nije važno.

Kad je vaše samopouzdanje nisko, izvucite se iz toga tako što ćete se fokusirati na svoje jake strane. Napravite njihov popis.

MOJE JAKE STRANE SU:

1. _____
2. _____
3. _____

Zapišite sve čega se možete setiti. Glasno pročitajte koje su vaše jake strane. Ponosite se svojim sposobnostima. Samopoštovanje otvara vrata samopouzdanju.

mr Kristina Pota Radulović
školski psiholog

KULTURA

Izložba fresaka

Usredu, 19.02.2014. godine učenici drugog razreda ITHSa posetili su u Galeriji fresaka izložbu pod nazivom "Kosovo i Metohija Zadužbine i darovi Zbirke Narodnog muzeja u Beogradu". Na izložbi, organizovanoj povodom Dana državnosti Republike Srbije, učenici su se upoznavali sa lepotama srpskih srednjovekovnih manastira, koji su svrstani na Uneskovu listu svetske kulturne baštine, kao jedinstveni primerci nasleđa našeg naroda.

Galerija fresaka Narodnog muzeja jedinstvena je po svojoj funkciji i sadržaju, jer na jednom mestu prikuplja, čuva i predstavlja sve srpske srednjovekovne i vizantijske umetnине, a u galeriji se nalazi oko 1300 kopija fresaka nastalih između XI i XV veka, kao i pojedine kopije ikona i minijatura iz tog perioda. Izloženi eksponati uglavnom su reprodukovane freske, zatim ikone i reljefi iz manastira Dečani, Gračanica, Pećka patrijaršija i Bogorodica Ljeviška.

Mateja Jovanović II/1

Moral u Srbiji u 21. veku

Svi dobro znamo u kakvom vremenu živimo i koliko je sistem vrednosti poremećen. Ono što se dešavalo u Srbiji u proteklom periodu ostavilo je traga i na njene stanovnike. Već nekoliko godina naša zemlja tone u ponor i pada sve dublje i dublje u rupu, kojoj čini se, nema kraja. Sve što nam se danas dešava posledica je onoga što se događalo u poslednjih dvadeset godina u zemlji i svetu.

Opšta nemaština i siromaštvo u Srbiji dovele su do toga da se ljudi trude da do materijalnih vrednosti dođu po svaku cenu. Na svakom koraku vidimo da „novac vlada svetom“, ali ako je nešto uobičajeno i ako se često sreće, ne znači da je normalno i ispravno. Kada se određena radnja ponavlja, bila ona loša ili dobra, čovek se na nju navikne i posle izvesnog vremena prestane da je smatra neobičnom.

Zbog toga su preispitivanje i kritički stav prema svemu neophodni da bi jedno društvo napredovalo, pri čemu kritički stav nikako ne treba mešati sa kritizerskim, koji podrazumeva kritikovanje nekoga ili nečega radi same kritike, bez osnova i argumenata. Ljude je počela da izjeda pohlepa, što je donekle doprinelo urušavanju čitavog sistema.

Moralno neispravno mišljenje, koje je danas sve više zastupljeno jeste da se poštenim radom ne može doći do normalnog života, i da najbolje žive ljudi koji su mutnim radnjama stekli bogatstvo. Najgore je to što mladi ljudi u potpunosti prihvataju ovaj način razmišljanja i što im je ta ideja postala vodilja ka uspehu. Poslednjih nekoliko decenija idoli su kriminalci, lopovi, sećikse i prevaranti, koji svoj način života promovišu i nameću kao luksuzan i ležeran, što mlađe ljudi, koji odrastaju u teškim uslovima, lako privuče i u njima vide svoje uzore. Prava istina je da život u kriminalu ima svoje naličje, i da, pored mnogo novca, donosi patnju, tugu i bol, a ne samo materijalnu korist onima koji se na njega odluče. Prevaranti nemaju istinsku sreću.

Značajnu ulogu u sakraćenju morala poslednjih godina odigrali su i tabloidni mediji, koji su propagiranjem raskalašnog načina života ubedili pojedince kako je takvo postupanje jedino ispravno. Mnogo mladih ljudi propalo je zbog toga što su mislili da će se tim putem lako obogatiti. Jedino što su na kraju dobili jeste zatvor ili smrt, budući da je takav životni put jednosmeran.

Duh devedesetih godina i dalje je prisutan u našem društvu, a u tom periodu bilo je izuzetno teško. Generacije koje u današnje vreme stasavaju potpuno su moralno osakaćene, jer od malena odrastaju u nenormalnim uslovima. Ljudi su se danas toliko okrenuli materijalnim stvarima da potpuno ignorišu prave ljudske vrednosti i vrline. Dobrota i poštovanje više se ne cene, već se ceni telefon koji imate, garderoba koju nosite i razne stvari koje uopšte ne treba da znače ljudima. U prvi plan stavljaju se ljudi koje Majka Priroda nije obdarila preteranom inteligencijom, da bi omladina postala potpuno zaglupljena. Pošteni ljudi i oni koji istinski vrede ne mogu doći do izražaja u društvu dokle god bude bilo ovako, jer to maloj grupi moćnika ne odgovara. Mnogo je lakše iskorišćavati i varati ljudi ako im oduzmete slobodnu volju i pamet, jer će onda razmišljati umesto njih i onemogućiti ih da se pobune protiv moralnih načela koje propagirate.

Naš narod ne možemo u potpunosti kriviti za ovakvu situaciju u našoj zemlji. Činjenica je da smo mi, Srbi, kao narod stranim silama odvajkada bili trn u oku. Setimo se doktora Arčibalda Rajsa, poznatog švajcarskog kriminologa i velikog prijatelja srpskog naroda, koji nas je u knjizi "Srbi, čuvajte se sami sebe" ocenio kao dobre i poštene, ali povodljive i podložne stranim uticajima.

Koliko god se mi trudili da izađemo iz ovakve situacije, naći će se neko ko će da nam podmetne nogu. Nije problem samo u stanju u kojem je moral u Srbiji, već je problem što određeni broj ljudi agresivno propagira nemoral i na taj način stiče se privid da mnogo ljudi želi da se ponaša po takvim (ne)moralnim načelima. Pojedinac se onda priklanja većini. Svako gleda svoje interese i ne osvrće se na to kako će njegovi postupci da utiču na nekog drugog.

Korupcija je takođe veliki problem. Sve češći primer nemoralja, koji pogađa sve starosne strukture i sve slojeve društva nalazimo u zdravstvenom sistemu. Iako su položili Hipokratovu zakletvu, lekari je svakodnevno krše radi sticanja lične materijalne dobiti. Isto je i u drugim ekonomskim sferama, bez obzira na kvalifikacije, posao mogu dobiti uglavnom oni koji imaju "debelu vezu", kojoj se kasnije revanširaju čašćavanjem. Zbog ovoga naša zemlja gubi stručnjake koji nemaju šanse da rade u svojoj državi, pa posao traže van njenih granica. Smatram da situacija hitno treba da se promeni, a na nama mladima je zadatak da počnemo da cenimo ljudske vrednosti i da naučimo da razlikujemo moralno od nemoralnog.

Filip Lapatanov I/3

SPORT

MMA (Mix Martial Arts)

MMA ili kombinacija borilačkih veština nastala je od grčkog sporta pankrationa, koji je bio popularan pre više od dvadeset vekova i postao deo Olimpijskih igara 648. godine p.n.e. Bio je to prvi sport za koji, kako su Grci govorili nije bilo pravila.

Današnji MMA nastao je kasnih 60-ih i 70-ih godina XX veka, tako što su borci iz boksa i iz „stand-up“ sportova bili izazvani od parterasa (greplera) sa porukom: „Koliko god vi bili dobri u stojećem stavu, mi ćemo vas pobediti u parteru“. Kao sport MMA je priznat 1993. godine, kada je predstavljen na takmičenju „Ultimate fight“ (UFC).

Koncept mešovitih borilačkih veština promovisao je Brus Li, naročito kroz svoju filozofiju „Jeet Kune Do“. On je verovao da najbolji bokser nije najbolji bokser, niti je najbolji karatista najbolji karatista, kao što ni najbolji džudista nije najbolji džudista, već je najbolji onaj borac koji može da se služi svakom borilačkom veštinom.

Pravila MMA sporta razlikuju se od organizacije do organizacije, ali uglavnom su zabranjeni udarci laktovima u glavu, udarci u potiljak i udarci u „osetljivu zonu“. Prva runda traje deset minuta, a ostale pet, uz pauze između rundi od po dva minuta. UFC razlikuje se po tome što su udarci laktovima dopušteni, ali udarci nogom u glavu, dok je protivnik na podu nisu. Takođe, runde traju po pet minuta s pauzama od jednog minute između rundi.

Da biste bili borac u MMA takmičenjima, potrebno je da imate bazu, odnosno borilačku veštinu koju ćete posebno naglašavati. Na primer, ako je neko dobar u kik boksu, najviše će trenirati noge i borbu u stojećem stavu, dok će borbu u parteru vežbati toliko da može da se odbrani od napada protivnika.

MMA borba odvija se u tri faze: borba na nogama, u klinču i borba u parteru. Svaka borba i runda počinju na nogama, zatim se u borbi najčešće koriste tehnike boksa, kik boksa ili tajlandskog boksa. Ako se borba na nogama pretvoriti u borbu u klinču, najčešće se koriste tehnike iz boksa i tajlandskog boksa za zadavanje udaraca.

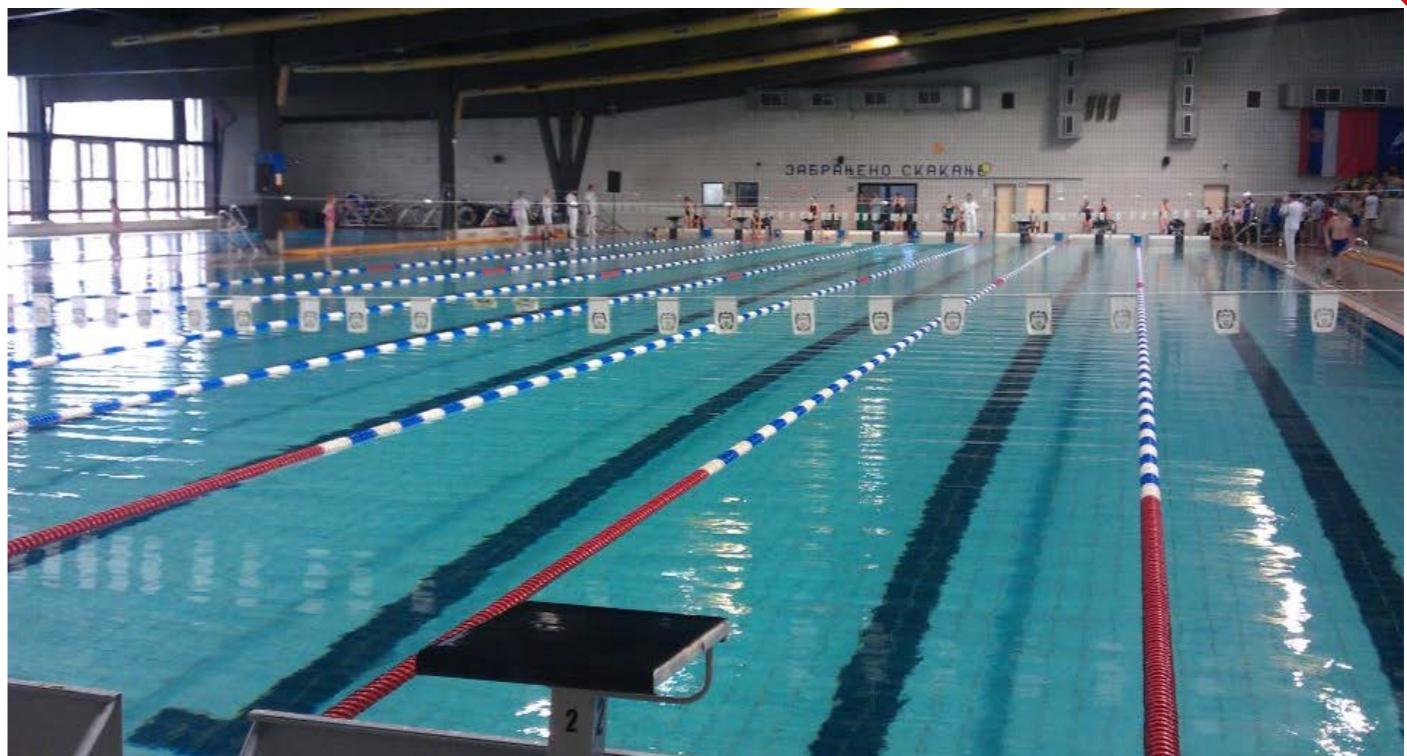

Ako borac želi preći u borbu u parteru, najčešće koristi tehnike rvanja, sambe i džudoa. Iste tehnike borci koriste i u klinču, gde postoji mogućnost dovršenja borbe zahvatom. Kada borba pređe u parter, najviše se koriste tehnike brazilskog džiu džicu, rvanja, sambe i džudoa.

Borbu je moguće završiti prekidom ili bodovanjem, i to usled nokauta, tehničkog nokauta, odnosno protivnikove predaje nakon što je na njemu primenjena poluga, gušenje ili neki drugi rvački ili džudaški zahvat koji protivnika prisiljavaju na odustajanje. Prekid može proglašiti i sudija, ukoliko vidi da rvački ili džudaški zahvat traje predugo, odnosno ukoliko preti ozbiljno ugrožavanje zdravlja. Uprkos nekim mišljenjima, MMA je plemenit sport, a ne kafanska tuča, u kojoj borci ne idu da iskale bes u ringu, već da se takmiče sa ostalim borcima.

Lazar Kovačević I/2

Plivanje

Za očuvanje fizičkog zdravlja i dobrog duhovnog stanja čoveka neophodno je baviti se sportom. Svi vrhunski sportisti dobro su razvijeni i jaki i, što je veoma važno, dobro organizovani. Kao dete, voleo sam da gledam takmičenja u plivanju, a moj najveći uzor bio je Milorad Čavić. U trenutku kada je izgubio od Felpsa, shvatio sam da u pojedinim situacijama stotinke sekunde presuđuju.

Plivanje sam počeo da treniram od svoje šeste godine, jer sam imao uvučen grudni koš, a posle svakog treninga sve sam više voleo taj sport. U početku, plivao sam rekreativno, a kasnije, upornošću i jakom voljom, izdvojio sam se iz grupe i postao takmičar. Moj omiljeni plivački stil je delfin, tehnički najzahtevniji i najteži, zbog čega je pun izazova.

Uz plivanje sam naučio da budem uporan, izdržljiv, vredan i ambiciozan. Naučio sam mnogo o životu, između ostalog i da, ako se više trudim, to će se pre ili kasnije isplatiti. Najvažnija pouka koju sam odatle izvukao je da ako nešto stvarno želim, treba da se usredsredim na svoj cilj. Isto tako, shvatio sam da me neuspeh nikada neće preteći ukoliko je moja odlučnost da uspem dovoljno jaka. Poraz me ne obeshrabruje, naprotiv, tera me da budem još bolji.

Ragbi

Ragbi je igra u kojoj učestvuju ekipe od po petnaest, trinaest ili devet igrača. Igra se loptom jajastog oblika na travantom terenu koji se sastoji iz dva dela, polja za igru i prostora za postizanje poena.

Igrači ne nose zaštitnu opremu kao u američkom fudbalu, već samo zaštitu za zube. To je jedan od retkih kolektivnih sportova u kojem je dozvoljen kontakt između igrača dve protivničke ekipe, zbog čega se često kaže da je to igra za grubijane koju igraju džentlmeni. U Srbiji ragbi ne spada u popularne sportove, a mnogi ga mešaju sa američkim fudbalom, iako se od njega veoma razlikuje.

Nikola Vukelić II/1

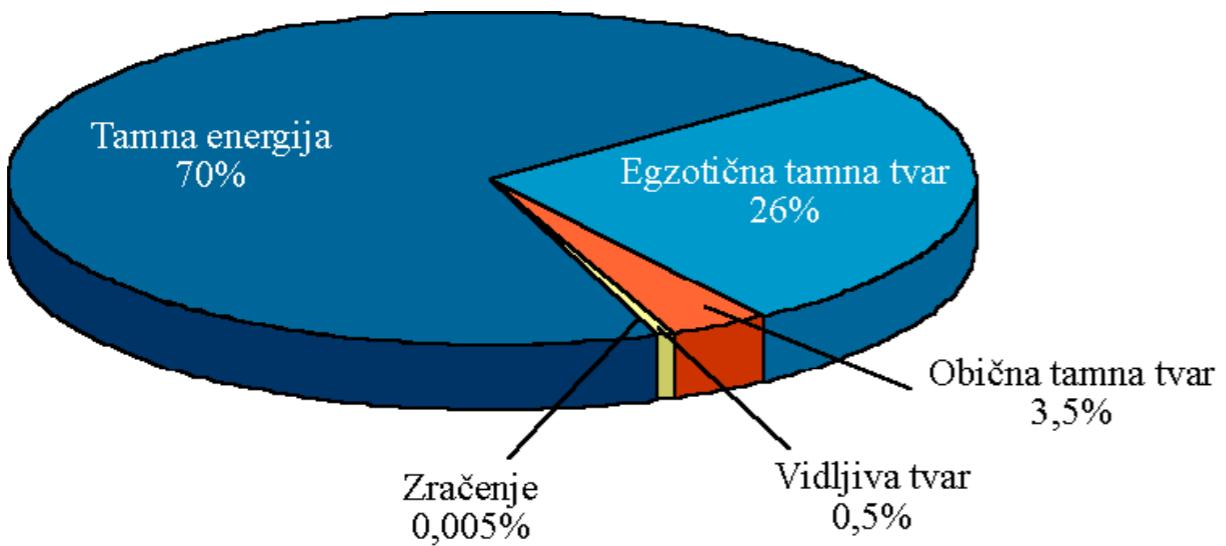
ZANIMLJIVOSTI

Tamna energija

Činjenica je da se svemir širi. Ako posmatramo daleke galaksije, vidimo da se one udaljavaju od nas, ali i jedne od drugih. Očekivano bi bilo da se proces udaljavanja vremenom smanji zbog gravitacije, ali izgleda da to nije slučaj. Kada pogledamo najbližu galaksiju, vidimo da se njeni pomeranje ubrzava.

Pokušavajući da reše misteriju ovih pojava, naučnici su otkrili, služeći se teorijama Alberta Ajnštajna, da čak i takozvani prazan prostor svemira ima poseduje neku vrstu energije, i nazvali su je tamnom. Oko 68% svemira zauzima tamna energija, a naučnici tvrde da „prazan prostor“ univerzuma „gura“ ostalu materiju u svim pravcima od sebe.

Uvek postoji mogućnost da su naučnici pogrešili u svojim proračunima i da postoji neka druga sila koja nas „odvlači“ od ostalih nebeskih tela, ali ako je tamna energija stvarno uzročnik ovakvih procesa, svemir će vremenom postati sve usamljenije mesto. Postojanje tamne energije još nije dokazano zbog nemogućnosti testiranja na zemlji, ali ako zaista postoji, čovek će verovatno naći način da je u bliskoj budućnosti iskoristi ili da njome manipuliše.

Andrija Erjavec I/1

KOLAŽ

I-1

I-2

I-3

II-1

II-2

III-1

III-2